

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1996

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming are checked below.

- Coloured covers / Couverture de couleur
- Covers damaged / Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated / Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing / Le titre de couverture manque
- Coloured maps / Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black) / Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations / Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material / Relié avec d'autres documents
- Only edition available / Seule édition disponible
- Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin / La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure.
- Blank leaves added during restorations may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming / Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- Additional comments / Commentaires supplémentaires:

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured pages / Pages de couleur
- Pages damaged / Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated / Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed / Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached / Pages détachées
- Showthrough / Transparence
- Quality of print varies / Qualité inégale de l'impression
- Includes supplementary material / Comprend du matériel supplémentaire
- Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image / Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.
- Opposing pages with varying colouration or discolourations are filmed twice to ensure the best possible image / Les pages s'opposant ayant des colorations variables ou des décolorations sont filmées deux fois afin d'obtenir la meilleure image possible.

Text in Ukrainian.

This item is filmed at the reduction ratio checked below / Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10x	14x	18x	22x	26x	30x
☐	☐	☐	☒	☐	☐

12x

16x

20x

24x

28x

32x

The copy filmed here has been reproduced thanks
to the generosity of:

National Library of Canada

The images appearing here are the best quality
possible considering the condition and legibility
of the original copy and in keeping with the
filming contract specifications.

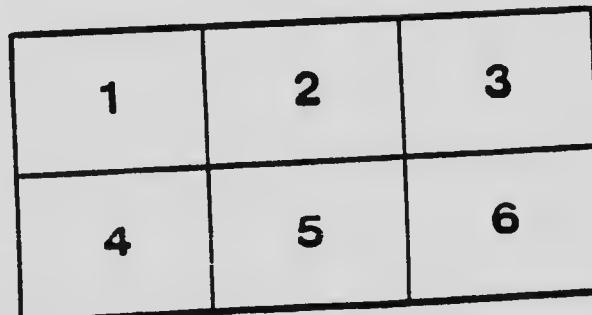
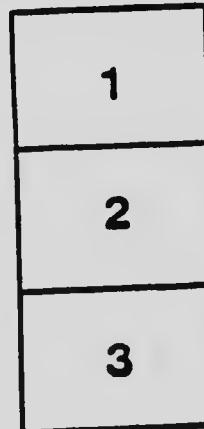
Original copies in printed paper covers are filmed
beginning with the front cover and ending on
the last page with a printed or illustrated impres-
sion, or the back cover when appropriate. All
other original copies are filmed beginning on the
first page with a printed or illustrated impres-
sion, and ending on the last page with a printed
or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche
shall contain the symbol → (meaning "CON-
TINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"),
whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at
different reduction ratios. Those too large to be
entirely included in one exposure are filmed
beginning in the upper left hand corner, left to
right and top to bottom, as many frames as
required. The following diagrams illustrate the
method:

:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la
générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le
plus grand soin, compte tenu de la condition et
de la netteté de l'exemplaire filmé, et en
conformité avec les conditions du contrat de
filmage.

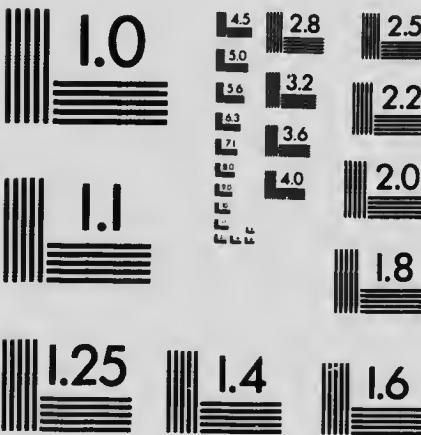
Les exemplaires originaux dont la couverture en
papier est imprimée sont filmés en commençant
par le premier plat et en terminant soit par la
dernière page qui comporte une empreinte
d'impression ou d'illustration, soit par le second
plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires
originaux sont filmés en commençant par la
première page qui comporte une empreinte
d'impression ou d'illustration et en terminant par
la dernière page qui comporte une telle
empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la
dernière image de chaque microfiche, selon le
cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le
symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être
filmés à des taux de réduction différents.
Lorsque le document est trop grand pour être
reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir
de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite,
et de haut en bas, en prenant le nombre
d'images nécessaire. Les diagrammes suivants
illustrent la méthode.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

Бібліотека: „Новий Світ” ч. 24.

ЧОМУ ПОЗИЧАЛИ ВІРУ

Написав

ШВАЧКА

HUKRDUP

HX 86
S48

Монреал, 1918.

НАКЛАДОМ ІВ. ГНИДИ. — З ДРУЖАРНІ НОВИЙ СВІТ.

Ціна 10 ц. 10 за 80 ц.; 25 за \$1.75; 100 за \$5.00

NOWYJ SWIT. BOX 1051, MONTREAL, QUE. CANADA.

НХ86
548

„РОБІТНИЧЕ СЛОВО”

„РОБІТНИЧЕ СЛОВО” є видаєне робітниками в цілі ширння просвіти і правдивої, без жадних буржуазних закрасок, соціалістичної науки.

„РОБІТНИЧЕ СЛОВО” стоїть твердо в обороні робітництва і виступає проти всяких ворогів і дурисвітів робітництва без огляду хто они такі.

„РОБІТНИЧЕ СЛОВО” містить ріжні корисні і цікаві статі, після найновійших напрямків соціалістичної науки, про політику, про справи робітничі і хліборобські; подає статі наукові, поучаючі, оповідання, поезії, новини з Америки, старого краю та з цілого світа. Всё писане в „Робітничім Слові” дуже зрозуміло і приступно для кожного.

„Робітниче Слово” виходить тижнево, що суботи.

ПРЕДПЛАТА НА „РОБІТНИЧЕ СЛОВО” ВИНОСИТЬ: на цілий рік \$1.50, на пів року 80 центів. За границею: на рік \$1.75, на пів року 90 центів.

ПРЕДПЛАТУ ПОСИЛАЙТЕ НА СЛІДУЮЧУ АДРЕСУ:
ROBITNYCHE SLOVO, Box 64, Toronto, Canada.

Оказові числа висилаємо кожному даром.

Кождий свідомий робітник повинен читати крім других свою робітничу газету

„ГАЙДАМАКА”

„ГАЙДАМАКИ” виступають проти всяких дурисвітів і ворогів робітництва. — „ГАЙДАМАКИ” все стоять твердо в обороні робітництва. —

„ГАЙДАМАКИ” — це статі після найновійших напрямків соціалістичної науки. —

„ГАЙДАМАКИ” — це статі найновійці вісти з України, оповідання, езаповинки з робітничого руху і поля війни. — Прядається одна мета.—

ПРЕДПЛАТА:

в Злучених Державах на рік.....	\$1.50
в Канаді і за границею.....	\$1.75
Поодиноке число.....	3пт.

Гроші посыльте „МОНЕЙ ОРДЕРОМ” на адрес:

HAYDAMAKA. 515 So.. Broad St., Trenton, N. J.

[ ]

ЧОМУ ПОЗИЧАЛИ ВІРУ

Написав Швачка.

Хотів би я вам, люди добрі, росказати казочку. Одні кажуть, що діяло ся те за царя Бомка, коли земля була тонка, а другі кажуть, що було се за царя Горошка, як землі було трохи. Ну, а я від себе додам, що буде се не казка, а бувальщина і землі було не тропіка, як інші, а було її досить: і ліси і пасовиска, і дічини по болотах та водах і риби в ставах та річках. Тай не тонка то була земля — далебі, не тонка: родила вона й жито і пшеницю і всяку пашню і садовину і городину, на диво дивнєс багато пребагато. Що не колосок, то більше як по сто зерен мав; що не яблуня, то за яблоками і дерева не видно. Ось як тоді було: жило ся тоді людям дуже добре, бо жили собі як Бог велив, всі ріvnі, всі однакові. Не було тоді ні голоду, ні пошестий, ні холери, ні чуми, ні панів, ні жа дармів, ні попів, ні урядовців; в однім слові скласти, не було ні-

чого того, що неус тече жити людське.
І Бог отець старенький ходили собі по небі, по тій етежці зірчастій, що білою смугою на небі в ночі маячити. Ходить Господь та тішить ся, любується тим красм, до ангелів каже: не було у мене такого іщаливого краю, як отсей, та мабудь і не буде на усій моїй землі! — Господоньку! — питаютъ ангели, а як же він звати-меть ся край отсей? — Та краще-б йому і зовсім імені не давати — відповідає Господь, — щоб не взнали про його інші люди, тай щоб не прибрали його до своїх рук, щоб не занапестили того краю. А між собою зовіть його руським красм.

Аж виступає перед Господом архангел Гавриїл, благовістник милостивий ікаже до Господа: Господи милосердий, благослови мене летіти до народа сього руського і возвістити йому імя твоє святе! — Господь йому відповідає: Не хотів би я возвіщати своє імя. Пригадай собі, скільки раз ти благовістив між іншими народами, а що з того виходило? Пригадав сатана, сяяв між твоєю іншеницею свій кукіль і сходив кукіль і іншеницю глупин, пани і попин прибрали до своїх рук брудних мосвяте, імя чисте не пускали слова мого

до народу, затемили перед людьми закон мій, сина моого розпяли. От що виходило з того. — І знов арх. Гавріїл поклонився Богові і говорить: Господи милосердий, добре живеться твоим людям руським, усе в них є: і хліб і мясо, і мід і молоко, всім задоволена душа їхня, тільки тебе милосердного не вміють воини хвалити, тобі дякувати: понароблювали воини всяких ідолів з дерева і ставлять у себе в хатах і в божницях, а в великому місті Київі навіть з одного великого ідола собі зробили, посять воини перед цього па обжинки вінки з жита або пшениці і настіль перед ним, і тій ідолі получають хвалу, честь, а не ти, творитель їхній. — Дитинко моя, хлопче мій любий, — каже Господь до Гавріїла, — молодий іще ти та горячий, згорячки своєї забували те, що ти бачив на власні очі. Хиба ж не обявляв я свою волю і в Сінні і в Ниневі і у Вавилоні? І давав я ім вій закон, в книзи списав його, я що з цого вийшло? Нави та поши забрали грамоту і письмо святе в свої руки, величі мурами та храмами, клящторами всі мене і слово мое від народу, щоб ініціце розуміти закон мій, придумували дурні літери, назвали їх свя-

тами тай забивали ними памороки робочому людови, сільським хлопам, нацьковували одних хлонів на других: бути ся нещасні між собою, вяжуть один одного та панам дають, а попи інші у мідних биках смалять людий, ніби то жертву мені приносять. Довгоя терпів, чекав, коли перестануть люди моїм іменем других людей дурити та ошукувати, нищити та палити. Але страшний я у гніві своїм, розлютував ся, бачучи, що нема кінця-краю тим мукам. І знищив я ті царства і праведних і неправедних, усіх жив з лиця землі. Ти памятаєш се, бо бачив на свої власні очі. Гляди, щоб не було так і з руським народом, щоб і його не довело ся знищити. — При тих словах Господа восилакали всі ангели. Небо хмарами затягнуло ся, а архангел Михайло, що на варті саме тоді стояв, шмагнув огненним мечом аж до самої землі, бо зібачив він, як сана по над землею літав між горами, ховаючись у затінку тай підслухав, о чим Господь радив ся зі своїми ангелами. Шмагнув мечем Михайло, але сатана скоріше провалився під землю до низу головою, а Михайло тільки копита йому присмалив.

А тим часом по великій річці, по Дні-

інрі човни пливуть великі і ба что їх. Сидять у них люди та все озброєні. Дорога на них зброя, на сонці сяє, як огонь горить а люди ті все розбійники, злочоги. На березнім човні отаман стоїть, хижим оком на берегі подивляється ся, пішну крайну та богату бачить він перед собою, на великім березі місто славне та богате роскинуло ся, люду торговельного багато спускає, а військо руське на чатах стоїть, грабувати не дас. Бачить отаман, що не сила його, тай думас хитроцами підійти, а сата на уже коло його стоїть на ухо шепче та раду дас. Виходить отаман на беріг, подарунки з собою несе, старшим людям в пояс кланяється ся і таке до них слово тримас: Гуляв, каже, я багато по світах, одних грабував, других боронив, а спуску нікому не давав, проте такого города гарного як Київ не бачив ще і жаден нарід мені так не подобав ся. як ваш київський руський.

Зраділи съому слову люди, витягають його, в гості запрошують, годують, старими медами наповнюють, а проте з його ватаги очій не спускають, не вірять, чужим людям. По бенкеті умовляється ся отаман з міщанами і з селянами, що на

службу до них стас, боронити їх від лютих ворогів, від диких степовиків. Будете, жа-
же, мене тільки годувати, та жити пустите
в той терем високий, що на горі стойть,
а я за вас з дружиною свою кров буду
проливати. Зашли люди могорича, тай
зажили. Отаман назвав себе князем, живе
з дружиною в теремі високім, єсть, не,
гуляє, правда, часом і в степі заглядає.
Хазар та Половців диких лякає, а часом
на човнах і до грецького Царгороду загля-
дає, трусить по кишениях Греків богатих,
золото від них забирає. — Та не довго так
вони забавлялися. Греки розуму набрали
ся, вогнем човни палили, Хазарі та Но-
ловці в степі далеко заманювали і там чу-
храли військо князівське. Повернувшись до
міста, князь половини війська свого не має,
просить від руських зайомоги, а ті відмов-
ляють ся. Ми, кажуть, з праці всі живо-
мо, а не рабунками, ми не пани, обдира-
ти других не будемо, а за себе постояні і
самі спроможемось. Бачить князь, що зле
для нього виходить. Не тільки Греків не
втне обдерти, але і до своїх страшно при-
ступити. Народ все здоровий, по лісах живе
мік ведмедями. Податком його не об-
кладеш, грошпі не видреш, бо і сам на-

род без грошей, живе без срібла і без золота, а проте їсти і пити має що. Так з гордюжк проще не вціреши, блукати по лісах з дружиною теж не весело. Міркує він, міркують і совітники його, дружки, товарини, щоб ее зробити, аби народ сам до них податок ніс, аби працю свою їм давав, на них на панів на військових своїм потом і кровю дани поливав. Міркували воини довго, та ні до чого-б воно не дійшло, коли-б їм сатана не допоміг. А трафілось се ось як: Архангел Гавриїл післав сон грекькому ціареви, щоб він наставив руських на свою Христову віру. Тоді руські і Греки, маючи одну віру, не будуть воювати між собою. А чорт підказує далі: Та научи князя зі своїх людей дерти пікуру, так, як у вас зв'яжуть: от тоді князеви не треба буде до вас Греків лізти. Приїздять посли від Греків до Київа до князя. Ка жуть, що хотять з князем добре в злагоді жити. Зібрали ся князь зі своїм військом та з підлизниками своїми та ще з жерцями тими, що народ дурятъ, гропі від народу беруть та піби то до старших божків поганських молять ся. Зібралися усі гуртом тай слухають посланців грекьких. А ті і кажуть: Приїхали отсе ми до вас, князю

і дворові і жерці, подивити ся на вас тай дізнати ся, з якого се ви доброго дива зачіпаєте нас, купців наших грабуєте, золото по кишнях у нас трусите. Прийшли ми до вас таї бачимо, через що у вас очі такі ласі на наше добро. Бачимо ми, пнете ся ви на панів, одягнути ся хочете гарно, каміння дороге на шию чіпляти, їсти й пити хочете ласо, замість свого меду — вам вина хочеть ся, пнете ся ви, але далеко вам до справжнього пана. Пнете ся ви, щоб винце стати, або хоч показати ся перед вашими руськими людьми справжніми панами, мовою руською нехтуєте, по московськи та по польськи балакасте, а проте і ми, та мабудь і ваші люди бачуть, що не пани ви, а просто грабіжники, злодії, з рабунку й живете. — Як же ви побоїцясте не чіпати нас, то ми научимо вас як панами бути, як з народу свого жити, самі собою богаті. Не прийдеть ся вам і до нас заглядати, руські люди самі все вам принесуть, останній гріш вам віддадуть, самі по своїй добрій охоті дадуть, та ще й спасибі скажуть, що ви прийшли. А не дають вам тепер нічого через те, що хоча нарід ваш темний і добрий для того, щоб з нього шкуру дерти, так проте і самі

ви від нього далеко не втекли. Народ ваш неграмотний, неосвічений і ви самі неграмотні і неосвічені. По другому і Бога ви не знаєте: великого страшного Бога, щоб ним не тільки дітий але увесь народ можна було лякати. У нас все те є, через се ми й богаті, бо іменем Господнім та хрестом святым такого холоду на селян наженемо, що ті остатну сорочку з себе здіймуть, останній кавалок хліба у дитини з рота виймуть, а нашому цареви податки заплатять. Бачить князь, що добре Греки кажуть, а дружина його, військо, жерці, та князеві підлизники, лъкаї, також підтакують, та від тих слів грецьких аж облизують ся, так усім їм хочеть ся панами поставати.

— Згода! — кажуть усі. — Научіть нас як людий своїх руських дерти, то ми до вас у Царгород і носа не покажемо.

— Добре! — кажуть Греки. — Виберіть ви з поміж себе людий, по кілька душ з військових, з бояр, з радників князевих, з жерців — або попів, тай нехай вони йдуть до нас та подивлятися, який у нас Бог, які у нас порядки. Але хлопів сільських не беріть, не слід їм знати того, що вам доведеться бачити.

Зібрали ся сватки, тай поїхали на оглядини у Царгород до Греків. Як прийшли ті оглядачі до Царгорода, то аж роти порозявляли, дивуючись, бо такого багацтва, як у тодішньому Царгороді — Византії ніде не було і тепер нема. Величезні палаці, все з мармуру будовані, чудернацькою різьбою поціацьковані: церкви такі великі та гарні, що і у сні не приєнять ся, а між ними св. Софія, аєначе панський палац між хлонськими хатами, така велика та розкішна; висока та різьбою поціацькована, вине всіх свою баню підняла, а хрестом хмарі торкається. Водили Греки може з цілій тиждень по місті посланців отих руських, годували, напивали, але до святої Софії у середину ще не пускали, неділі дожидали. Як прийшла неділя, повели Греки руських послів до Софії. Як увійшли в середину, то вже не знали, куди вони увійшли, думали що просто в рай попали. Службу божу правили митрополит з поцами, поці усі здорові, череваті, як кабани: бороди у них, як у цапів довгі, в дорогих, золотом шитих одежах, правлять службу божу. Як скінчилася служба, то Греки і почали учити наших тай кажуть: бачите, яка наша віра добра,

ТО ВОНА НАМ дала всею оту вигоду, що ви у нашому місті бачили, все те багатство, усі ті розкоші. Бог скрізь один, але ми інакше у нього віримо, а ви інакше, через те ми богаті, а ви бідні. — Ой науčить-же нас, науčить-же нас, як нам вірити, щоб і ми були такі богаті, як і ви, кажуть київські посланці, а самі аж трусять ся од заздрісті. — Слухайтеж, кажуть Греки: Отбо було уже багато гріха розплодилося по землі, були крадіжи, зубійства, були дуже богаті, але з голоду мерли бідні і тим бідним було і після смерти зло, бо всі вони просто до пекла мусили йти після смерти. Отбо Господь надумалась собі післати сина свого на землю, щоб він навчив тих бідаків, голоту ту смердячу, як їм спекатись того лиха — пекла того вічного. Цяного треба було синови приняти людський вигляд. От і походили собі Господь цю землі пошукати якої дівчини, щоб від них сина мала. Як раз їм до смаку припала жіндівочка біденська, але дуже гарна. От тоді Господь підослали ангела свого благовістничка, щоб той розказав доладу, що треба. Вона приняла, а незабаром і боженяtkо мала, Ісусиком його назвала. А старецький бідака десляч Йосиф і покрив

її, щоб люди не збиткували ся, та так собі жили. Але Йосиф сам був бідний, то жпло і боженя між ними в бідності, в зліднях виросло. А як вийшли йому літа тай наука дала ся, то він зі свого розуму величного божого давай голоту, мужиків, хлопів усяких бунтувати, почав з церков поців виганяти, казав, щоб податків не платили цареви, щоб від панів більшої платнії дотагались за працю і так заковернув народом, що уже жандарі боють ся підстути, нічого зробити не можуть, податків здерти не можна, хліб панський незбираний стоять, раді-б вони того Ісуса Христа арештувати, так і приступити до нього трудно, бо сила народу за ним ходила, не дадуть арештувати. А чим далі, то все для поців і для панів гірше, бачуть вони, що непереливки уже, підкупили ученика його, Юду, щоб видав їм Ісуса, коли він буде на самотні Богу молитись. Так і зробили. Вхопили су-са, а народови поставили горілки, та вина усякого: по народ могорич, плють хлопи, гуляють, та свого захистника проинвають, а він святий уже на хресті мучить ся. Повісили його на хресті, обставили жандарями, та лякають хлопів, показуючи на розпятого; дивіть ся, мовляв то сякі-

такі, погляньте: бачите, ми сина божого на хресті розпняли, то що ви собі думаете, вам ще не те буде. Оттак попи та пани з жандарями втихомирили народ. Сам син божий, хоч і вчив хлопів любити ся між собою, з'єднувати ся і потім всім вкуні стати проти панів, та либонь за коротким часом не встиг багато зробити. Про те найшли ся і у нього ученики, що й смерти не боялись і давай спирити його науку. То там, то там вони перекривали ся і вчили хлопів. Вони казали їм: отже у вас вся сила, бо все робить ся вашими руками, а тим часом ви пухнете з голоду і умирасті. Чому ж се так? А тому, що не масте відваги постояти один за другого; ви мрете по маленьку від страшних хороб, бо мусите жити в бруді, в нечистоті, в голоді і холоді, ви дозволи умирасті в страшних лютих муках від пранців, від інфекції, від усяких раків, гнитя крові і інших лютих мук і хороб, що заробляєте на тяжкій праці панській, вмирасті в копальнях панських і фабриках, а не маце сміливості і відваги вмерти короткою смертю, але вмерти так, щоб і свої і чужі згадували. Ви боїте ся вмерти за єдність, за любов один до другого. А дуже, дуже затремтіли-б гно-

бителі ваші, коли-б зібрали, що ви умієте вмирати за сестрів один за другого, а тоді воши-б не визискували вас так. І приймалися ті слова, як зерно на буйній землі. І пани, бачивши, що не переливки, давай утихомирювати людий. Як тільки хто признається до віри Христової, того побивають камінем, або розпинають, або налять. Але се нічо не помогало, християнство ширилося, а з ним ширилася братська любов між хлонами, між робітниками, між бідногою та голотою.

Але найновіший із юдейськими панами один розумний на голову, звався він Павло. Мордував він людий, різвав, палив, але бачить, що так нічого не поможет, задумав хитре діло. Тай, думас собі, вберуся я в овечу шкіру та піду між овечками, то там уже нароблю я між ними патолочі. — Справді приняв християнство, та як був розумний, ще й фільософ, то став у них в рівні з апостолами таї почав учити. Учили учив, але й свого панського та правительенного жучка піднускав. Внаслідок він, що уряд або влада на службі у панства, а не у простих людий, бо гурт панів і рахується ся власне державою, а хлон, або робітник, то так собі товарина робоча, або

машина для панських потреб, отож і він і проповідує так, щоб люди праці—голота — слухала уряду, власти й написав таку хитру штуку: „Нехай всякий чоловік слухає дотичні власти, бо нема власти не від Бога походячої, а котра власть істнує, то її сам Бог наставив, через те, хто проти власти, той проти Бога”. — Та проповідь багато помогла панам і власти і цареви. Бо спершу було, християни і податків не платили її до війська не йшли, а після того його послання, уже не знали що робити: одні сюди, другі туди, одним словом, пішли в розтіч. — Але обясню римський цар Нерон знищив здуру між іншими християнами й Павла. — Ніеля всяких таких проповідів та переслідувань забули робочі люди Христову заповідь, що казав їм: Люди добрі, любіть один другого, як я вас люблю, що аж вмираю за вас. Не слухайте панів, ані понів, ані книжників, що дурятъ вас святым письмом та святыми буквами. Вони вас тими буквами побивають, нацьковують одного на другого. Не букви святі, а те слово вільне святе, слово не скуте ні буквами ні панськими примурами. Та заповідь свята, що вчить вас любити ся між собою, що навчає вас, як через ту лю-

бов стати силою, непереможною силою, безстрашною. Забули вони, як він гнав попів з єрусалимського храму, багато дечого вони позабували нам на користь, а собі на збиток. А ви поєлі руські слухайте, та собі навчайтесь, на вуса мотайте ту напу науку, бо нею ми і Царгород збудували, кажуть Греки послам. А ото нам на користь пішло, що вони собі вибрали священиків, юїхню старшину ми собі по тім до рук прибрали.

Але правда, слухайте, що далі було. Хоч і нищили христіян, але завше між ними знаходилися такі сміливі, що знову виринали з проповідями і знову гуртували. Колись у Римі був такий звичай, що люди ходили в театр або цирк дивити ся, як будуть мучити христіян або як будуть годувати ними звірів. Але як не було христіян, то для панської втіхи примушували найманіх всяків убивати один другого. Йдуть вояки рядами мимо цісаря і витають його, кажучи: „Витаютъ тебе ті, що мають умерти“. — І потім винявши мечі і списи, бують ся один з другим і умирають собі спокійно. І в голову їм не приходить нічо. А христіяни і підспалилися до них, кажучи, що краще-б для них

кинути ся на сих дохляцих розбещених панів, що дивлять ся за для забавки на їхню смерть і винищити їх, вирізати, щоб і не смерділо сею поганію.

От ті вояки, що глядіяторами звали ся, і збунтували ся. Та поки вони збунтували ся, пройшло чима то часу, богачі розвідали проте, оточи- ликої бійки частину а чотирнайцять тисяч і пів на великім іль- свим. По обох боках аляху пороставлювано хрести з роспинками на кілька миль. Страшно було подумати про те, страшно уявити, а не то, щоб іхати або йти між тими мучениками. Іні таки, круки та орли чорними хмарами лежать над трупами розинятих, отмінно на весь Рим дають знати, що перейшов страх для богатих, що вони можуть спокійно забавляти ся в цирках, ти ся, як брат брата бере на зелізні візи, або мечем внутренности випускає.

Хоч і втихомирили край Римляни, заливши його кровю, та проте христіян не знищили, бо вже дуже добре та христіянська наука пристосована до хлопів і все їх чим раз більше стає. І ніхто вже не

зняв, як тому горю запобігти, бо що дня який небудь богач-дук приставав до бідності, дарував на них усе своє майно, робив ся сам бідняком, працював гірко вкуші з ними, не кажучи вже, що прислугу свою і рабів розшукав, на всі чотири сторони, то ще часом і сам ставав за наймита. Се вже була зовсім біда, бо так би скоро всі пані зійшли на пін, ну та недовго прийшло ся християнам гуляти, трохи їх вони попарили ся.

Цар Константин розумний був чоловіга (от і він, київські посли зробіть так як він, то буде добре), він бачивши, що не переливки, взяв тай охрестив ся сам і пошив своїх похрестив і військо. — Спершу християни зрадили, що мовляв то не тільки їх налити не будуть, але навіть їм церкви свої вільно ставити. Та не зрозуміли вони того, що тепер їм уже чан не дасть свого майна, щоб стати християнином, і не відпустив на волю рабів, а навпаки, вони ся біднота повинна сама ставити храми, церкви, повинна податки давати на них, та не тільки на них, але на всіх тих панів, що попами та ксьондзами звуть ся. Радили вони радили, а далі і заплакали, бо всю науку християнську ми в свої руки

забрали. І провідники наші з нає самих, куди заходять, туди науку Христову і повернуть. Зявив ся був один Іван, що Золотоустом прозвали, та як зробив ся епіскопом, то було згадав про колишнє християнство, от ми йому показали тоді, де раки зимують, заслали його на остров Патмос та й тоді. Потім ми поробили вибірки з Свантегелія, та св. письма, котрі можна читати народови, а реніти до народу не пускали. Колишній Рим, той страшний Рим, де палили христіян, зробив ся тепер для них таким мілим як нікобіль. Про те, щоб відвернути увагу бідності від головної науки, ми придумали чудовий спосіб і добре таки забили баки народови. Візьмемо ми яку небудь дрібничку, прим. чи можна молити ся до образів, чи не можна? От тепер почнемо розводити ся. Одні кажуть, що можна, другі, що не можна, далі сваряться і бути ся, а панам одні і другі вірненько служать. Де далі, то її зовсім забули, що Ісус вчинив любити один другого, та проти панів стати: куди там, вони раді тепер очі видерти один другому за те, що той трома пальцями хрестив ся, або вірить, що дух святий сходить не так, як йому хочеть ся. Потім дійшли навіть і

до поділу церкви на грецьку і римську, бо тоді кождий думає, що у нього правда, а у другого нема, тай радий рахує на те, що Бог йому допоможе зі зліднів вилізти. Ну, ами собі епископи, попи, ксьондзи і пани на тому добрий бізнес зробили, бо і там і тут дремо собі з хлопів, що хочемо, хоч і останню сорочку. — А вже нема чого казати, як вговорюємо їх слухати уряд, начальство, всяких панів і все по писанію, по пророках, та апостолах. Де так в писаніях говорить ся, те пустили до читання в церквах перед народом і на них веліли спиратись коли треба, а де стоять прим. „низложи з престолів царів гордих“, те викинути не читати. Варт завше вживати теж спілку з двох текстів святого письма, в однім Христос заповідає: „коли маєш дві сорочки то другу oddай, а як одну маєш то навіть і ту oddай“, а щоб знати кому віддай то є готовий другий текст в іншому місці, там Христос каже: „У немаючого відбереть ся і віддасть ся тому що має“. Так гарно можна довести зі святого письма все що треба нам, щоб панувати над голотою. А коли хлопи всеж таки збунтують ся де небудь, то не разом, так, що жандармів вистарчить на яке не-

будь село. Ну та вони й самі того не зроблять, бо ми їх добре прибрали до рук. Ну і царі у нас розумні все були, хлопа не роспускали, а як що й стало ся, то відвертали його увагу на інше, прим. казали, що образів святих не треба викидають їх, другі настають назад вертають, а хлон думав що то вся сила в образах. Але найкраща, **найрозумніша** у нас була цариця Хведора (Теодора) благовірна.

Тож то вона Бога любила, а сретиків ненавиділа страх, — Як який хлон збунтується ся, не скоче платити податків, або не слухняний для панів, для урядників, зараз же вона велить зробити його сретиком, переступником проти слова апостола Павла і тоді зараз смертю карас. За свого благочестивого та хрестолюбивого житя вона нарізала, розиняла, та сиалила двісті тисяч оттаких сретиків. Славно, славно нам тоді було, даруй її Господи царство небесне. Ну, тепер вона свята, свята! Ви собі доконче таких царів заведіть. Жандармів за хлонами доглядати заставте. Як котрий жандарм забє хлопа, зараз йому хрести вчинити на груди, він тоді буде усім показувати на хрест, бити себе в груди, скаже бачте, одного уже забив і знає маю

то ще гірше буде як не слухати-мете. Військовим офіцірам, генералам також хрестя варт почінати, тоді жовніри будуть їх бояти ся і батька і матір застрілять по приказу генерала, а на нього руки не підіймуть, бо йому присягав.

А щож то за присяга, питаютъ русъкі иосли? Та хиба-ж ви не знастѣ? Перециту-ють Греки, адже се найголовнѣш! Хиба ж у вас нема? Ай, ай, ай, як же вам не стыдно, і досї не завести присяги, ай, який стыд. Ну то не диво, що ваші пани такі бідні, а князі сили не мають. Тай то ще правда, як нема одного якогось старшого бога, то нема до кого й присягати.

Присяга то така річ: як позабирають молодих хлопців до війська, новобранців, під'учать трошки мунітрам, але набойв до рук не дають: потім збирають їх всіх до куни і кажуть їм присягати перед Богом і перед свангелієм при понах і всяких старших, що вони завше будуть слухати старшину, своїх начальників, щоб вони їм не веліли робити хотяйби і на рідних батьків стріляти, і дають тут новобранці обіцянку, що як вони не послухають в чім небудь старшого, то значить вони зломали присягу: согрішили перед Богом і так

согрішили, що за се вони новинні відда-
ти своє життя і за те на сім світі їх роз-
стріляють, а на тім світі вони будуть віч-
но мучити ся в пеклі, в огнянім морі. І
так ще треба говорити тим новобрачницям,
що як вам здасть ся їхні приказ началь-
ства проти закона і проти заповіди, то
знай новобранець, що ти нї перед Богом,
нї перед людьми не відповідальн, а твій
гріх бере на свого душу начальство і о-
фіціри.

Ото після такої присяги вони і батька
і матір застрілять, як велить начальство,
бо гріха їм з того їхні то немає, я не по-
слушати начальства, значить зломати віру
в Христа, сина божого, в Бога. Ну, а начальство і собі гріха не має, бо каже, що
все таки винен жовнір той, що стріляє до
батька і матери або і просто до своїх лю-
дій, за те, що тільки Богу душу винні, а
той офіцір, що приказує стріляти не ви-
нен, не грішить, ябо грішить ще сариній
і так далі як по драбинці: „От така шту-
чка“, сказав тоді старий вояк, яж обли-
звав ся.

А у нас цього не гаразд робити, поки нема
одного великого страшного бога, бо кождий має
свого бога, то другому не вірить, а скажи йому

стріляти до батька, або хоч просто на свого чоловіка, або беззбройного, то він відвернеться тай тебе застрілить, свого начальника, офіцира. Один з молодих, що доперва прийшов та початку не чув, також обізвався: „А як же”, каже, „се у вас в письмі святому сказано, що Син божий забороняв клястися і присягати, і скрізь у четвертій і у п'ятій заповіді сказано: батька і матір шанувати і убивати не можна нікого, а ви якісь присяги позаводили”. — От тут і обізвався старий Грек: „Бачите, як хто евангеліє та святе письмо прочитає та зрозуміє, та тут те все свої, а що-ж би то було, як би і хлони дочиталися та докметувалися, що воно означає те письмо. Тому то ви, пани і начальники руські, не давайте його народові в зрозумілій рідній мові, а дайте в чужій, та ще й букви німі та дурні, зайві, повидумувати, от тоді буде добре вам. Щасливий той папа римський латинський, всі його попи читають евангеліє тільки по латині, то люди прості чи то німецькі, чи французькі, чи польські, чи чеські, нічого не розуміючи з тої читанини, так їх слухають, так слухають, панів і попів і монахів-ченців, що страх”. „А так, так”, кажуть жерці руські, „вони і до нас приходили, та їх не гаразд було зрозуміти, то люди і не приняли тієї віри”.

Гай, гай, тому пані добре живеться, він ще хитріше від нас з'умів лідійти, він вдає з себе неначе божого цехмаїстра над людьми, неначе сам Христос передав йому свою владу. А власне Христос сам нищив всіку владу, хотів всіх зробити рівними, но пани зуміли добре перевернути все е-

вангєліє до гори ногами, а може вплели те, чого і в евангелію нема, тай тепер пишають ся в роскошах. Вони у себе в Римі збудували таку церкву, що далеко більша від паної Софії. А палата для одного папи має одинадцять тисяч покоїв, а все то за хлопські гроші, позбирані майже з усього світу. Он як їм добре живеть ся. Тут знову обізвав ся той молодий вояка, що спізнив ся: „На щож йому, одному пані така сила покоїв? От паш князь Володимир тримає для себе шістьсот дівчат, а навіть половини того числа покоїв не має. Він же молодий та такий здоровий, як бугай, таких людей і на світі мало, а папа — тож новинен уже літнім чоловіком бути”. „Е, сину, там так було, що якась папа навіть дитину привела, нащо нам добивати ся в тім, аби добре жило ся”.

„Але-ж ваш Христос умер прецінь на хресті і бідний був, не мав де голови притулити, то якже се його спадкоємець аж одинадцять тисяч покоїв має, роскошує в них.” „Е, синку, все то во славу божу; так треба хлопови казати: во славу божу, тай годі. Хлоп дурний, сам читати пе любить і не вміти-ме, як ви постараєтесь добру азбуку зробити, з німими та дурними святыми буквами і він всьому повірить. Розумному і правдивому він тоді не повірить, а саме неімовірне і дурне, аби тільки незрозуміло — все те прийме за правду і буде вам за те, що його дурите, гроші давати, та іще її які. А щоб він не дорозумів ся нї до чого сам собою, то ми дамо вам велику науку: Не вчіть хлопа своєю рідною мовою, щоб він не зрозумів вас, а зрозумівши, не перестав вам вірити. Письмо возв-

міть собі словенське, а не руське. Мова тутешніх солунських Словен незрозуміла і є там багато букв лінійих, — от сею мовою та буквами ви й забете баки хлонам. У них за роботою, за тяжкою працею буде мало часу, щоб добре розшолоніти ту грамоту, то й святого письма не розуміти-муть і будуть вас слухати, як іще й до того настражити їх святым хрестом та жандармами, то з вільних стануть ваними рабами-кріпаками. В граматику вставте такі святі букви: юс малий, юе великий, фиту, єжицю, ери, тъ і ъ, га скажіть, що ті букви відумали святі Кирило і Методій, то хлопи будуть бити кожного, хто їх стане розуму вчити та викидати оті букви, а від їх не відкажуться. Один другого будуть хлопи бити за чуби дерті, а нам того тільки й треба. Ви пані можете між собою й рідною й чужою мовою балакати, бо у вас є багато зайвого часу, але перед хлоном все балакайте не його мовою, а чужою для нього, щоб він вас не розумів. От він замість того, щоб учити ся скоріше по своїому розуму, буде інущи ся до панського, та сам паном не стане бо часу не має, а буде себі оті букви мимріти та кметувати, для чого тъ стоїть, де треба ставити ъ а де і, або коли де і як читати юси. Прийде втромлений хлоп з роботи та почне читати. Не багато ще тих їорів (ъ) та ятів (ъ) начитав, а вже йому в голові й замактрити ся і він подумає, що то йому здають ся ті слова такими трудними через свою глибоку мудрість, а не знати-ме дурний того, що то йому ті дурні букви, що їх святыми звуть, такого туману напустили, а боже слово само по собі просте та

ясне. А хлон сього не знати-ме і буде все думати що то йому Бог розуму не дав, щоб зрозуміти мудре боже слово, таї ходити-ме до попа та до пана, бо їм се дане від Бога, а з тим в купі і все, веї земні дари, все добро й багацтво все по їхньому розумінню буде дане від Бога. Оттак треба хлонів ошукувати. Приймайтеж нашу віру, хрестіть ся і сидіть собі дома та дріт' шкуру зі свого хлона, а до нас несікайтесь, не наскакуйте, не воюйте. Бо не в тім мудрість, щоби забрали гроші у другої, чужої держави наїnavши на неї, бо часом і відець буде, ще й сам пропадеш, а то мудрість, щоб пан в кождій державі вміли дерти не то гроші, а навіть шкуру зі свого хлона, а той чинком, тихо, без крику, покірно все носив би та носив, давав би та давав г очинки до панських більших інжиних ручок.

Подякували руські посли за науку, утвердилися вони тепер у християнській вірі, хрестилися тай поїхали до дому.

А в дома, у Київі, князь Володимир жде дождає своїх післаниць. Приїхали та зараз до князя у двір на раду.

Ну щож, добра гречка віра? — Питас князь.

..Ой, княженьку пан, така-ж то добра віра. Така-ж вона вигідна, що й уявити собі трудно. Нема в світі лішгої віри від християнської, бо за нею дуже легко панам жисть ся. Християнський Бог великий та страшний, ще й вогнине некло мас. Дуже зручно лякати им хлонів, тільки треба їо го до своїх рук прибрati. Ні проти князя, ні про ти боярина, навіть ироти наших наймитів піхто не то руки, але голосу навіть не підоїме, бо тим Бo

гом ми тому такого холоду наженемо, що й у сні буде жахати ся. А як добре святим хрестом лякати! На цьому божого сина розпняли, то тільки покажи його, то кожному зараз зуби заціпить”.

Жерці кланяють ся князеви тай собі промовляють:

„Вам, князю, йде хлонське тіло, хлонська шкура й податки, а нам нехай хлонська душа та церковні доходики, ми тихі та мягонькі, то й тим якось прохарчуємо ся. Ми новинні глядіти за тим, хто родить ся й хто вмирає, щоб його душа борони боже з наших рук не вислизнулась. Ми будемо собі сидіти все коло хлонів у селі, будемо знати скільки їх і де вони є, хто скільки має. І все те скажемо тобі, князю. Службу божу будемо іправити, — се наша іраця для хлонського ока, щоб ніби то не даром гроші з них дерти. Та заведемо сповіди та віднести, щоб на сповіді хлон все-все розказав, навіть що він думав, не то що діяв, бо без сповіди не дамо причастія, а без причастія попаде просто в вогняне пекло. Узнавши на сповіді де є небезнечного, можна й жандармів покликати і все що хоч зробити. От, щоб нам іще стати латинниками, то щеб кранце, бо там іні нежонатий, то цьому добре в селі за громадського бугайця бути. А жінки народ дурний, з неї все випитаєш, та баби через те саме охотнійше пристають на латинство, як де с гарний та молодий ксьонзь латинський.

„Слухайте по. — питає князь, — а як там справді на рахунок цього добра, знаєте я трохи тес, ніби ласій до дівчат, а тут щось непевне на-мальоване на страничім суді”.

— То, князю миць, пусте, — обізвав ся молодий вояк, — то тільки хлопів лякати, а християнський Бог сам не від того, ще й дорогу нам показав: від сільської дівчини сина собі мав. Так і ми будемо робити. Щож, поганські звичаї кепські, попсував дівчину, то й тримай на своїй шиї. От ти сам князь, а мусиш тримати на своїй шиї аж шістьсот покриток, — а християнам не можна тримати стільки одну жінку, ну, а поза жінкою звичайно стільки а тільки хоч дівчат псуї, тільки з собою не бери. От, як одягнемо ми блескучі мундури та підемо на село, ото будемо розкошувати, мов груші дівчат будемо трусити. — Говорить вояк, та ще й підскакує, очі світяться, сам облизується. — О, з собою брати не будемо, нехай там собі батьки з внуками пяньчатися. А як хто що буде казати, батько, брат або наречений, то ми йому покажемо де раки зимують, щоб не бунтував проти панів та князів, та християнської віри.

Слухав усе те князь і дуже йому вподобала ся християнська віра. Поїхав він у Херсон, охрестився сам, вернувся і зараз же повиганяв зі свого дому всіх шістьсот покриток. Забрали діти своїх бідолахи, заплакали, тай пішли в світ за очі. Не по своїй охоті, а силоміць забрали їх до роспусного князя, а тепер іди куди знаєш, батьки відцуралися та бог зна де вони, як до них і дійдеш, а чужий ніхто не прийме, не дастъ хліба. Порадився ще князь з Греками як школи ставити, як грамоти вчити людей так, щоб паненятам легко було вчитися, а простим хлопцям трудно, дізнався, як можна хлопів тими святыми буквами дурити, коли

треба вживати жандарів а коли хреста і коли шибениці. Після цього постановив хрестити весь руський народ.

Зігнали до Київа народ, попалили та потопили в Дніпрі поганських богів і богіків, а народ весь охрестили. Охрестили вони його в ріці Дніпрі, розказали про нового страшного бога, що він одні і як він у пекло забере всіх, хто проти нього і князів та наїв стає і про те, як сина його мучили за те, що хлопів бунтував проти наїв і пустили до дому. А потім трохи згодом почали вже хрестити як прийшло ся збирати податки тай до сеї пори хрестять і в шию і в потилицю. Як почали збирати податки, завели ся у князів грохи і давай вони ставити церкви і налати в Київі. Потільку, гуляють князі та бояри, банкетують. Потім тих князів після Володимира росплюдила ся велика сила. порозходилися вони по ріжних містах і давай тими містами правити. Але кожного кортіло нравити самим Київом і тому почали вони заводити постійні війська і ходити один на другого війною, щоб здобути собі Київ.

Кількасот років князі билися між собою поки так не знищили народу, іде й дивити ся було там страшно, як той простий хлоп бідує через князівські примхи. Один князь, Андрій Боголюбський, здобувши собі досить війська і товаришів інших князів, напав на Київ і так його знищив з тої любові до Бога, що мало не всі церкви, каміниці і мури зруйнував і попалив, так що для Татар уже не багато осталось. Винищив хлонів на київській землі, так що вовки кругом почали гуляти. І билися все хлоп з хлоном, бо позадурювано їх свя-

тим письмом, святыми буквами, кождий князь казав, що йому має помогти Бог, а хлопи слухали його і несли свої голови для добра князів.

От коли вже їй витримати не можна було тим хлопам, коли їх жалісні риданя летіли в саме небо й не давали спокою ії святым ії ангелам, а криваві горячі сльози некли матір, святу землю, зібрали ся знов на раду ангели і Господь. Чорні хмарри понависали над українською землею, туман залягав ліси, поля, озера і ріки, святий архангел Михайло стояв на варті страшний і гнівний: з воїнного меча, що був у його руці, вилітали страшні іскри, блискавиці і роздирали собою хмари від краю до краю. Гавріл стояв на вколінках і ридав, розуміючи божу правду. Серед страшного грому розліг ся голос Господень: „Знищу гадюче князівське єм'я, знищу віру оману і все знищу”.

— Михайло шмагнув своїм страшим мечем, дикі орди Татар залягли українську землю і вона на довгий час замовкла, запміла. Що потім діяло ся, як знов ожила Україна і як знов почали її мучити і роздирали святыми буквами та ырою й мовою пани, котрі переходили то на Москалів то на Поляків, щоб сильніше осідлати робочий хлопський люд при помочі московських і польських панів та ліпше визискувати, щоб загарбати в свої руки ті розкішні українські землі, що такі родючі, від хлопської крові пролитої на нїй, — про те все можете дізнати ся з цих кишок які добре, люди написали простою зрозумілою мовою із слугок панам і попам.

Ширіть книжки виданя „Новий Світ”!

	р.
В. Левинський: Царська Росія і українська справа	50
“ ” Відокремлення Галичини	12
Д. Бориско: Соціалізм а Релігія	15
Е. Гуцайло: Конець Світу	1*
Наїн Прометей	10
Червоний Кобзар часть II., найкращі пісні і поезії	10
Давид Едельштат: Американський Робітник	10
Робітнича Читанка	15
Робітнича Чи-анка часть II.	10
П. Ляфар: Біблія Капіталіста	10
Мей Вуд Сайлент: Жінка і Соціальнє Читане	10
I. Van den Brink: Важне Питане	5
Г.: Гори трупів і море крові та сліз	5
“ Золото і пужда в Америці	5
Ілюстрована Робітнича Читанка Часть III.	35
О. Курцій: Нарис передісторичних подій (З 30 образками)	40
В. Тупиця: Як повстав світ? (З 22 образками)	20
Інквізіційні Суди (З 11 образками)	12
Календар Новий Світ з року 1915.	20
Календар Новий Світ з року 1917.	30
Календар Новий Світ на рік 1918 без поштової пересилки	35
Вийшов з друку великий наклад переписаних листків. Сто \$2.00	

КНИЖКИ ІНІШІХ ВИДАВНИЦТВ:	р.
Г Тена: Фільософія штуки	50
Міжнародний Соціалістичний і Робітничий Рух	40
Г. Семешко: В часи війни	40
М. Драгоманов: Рай і Поступ	40
К. Марке і Ф. Енгельс: Комуністичний маніфест	25
В. Левинський: Початки укр. соціалізму в Галичині	25
I. Франко: Що таке Поступ	25
“ ” Петрій й Довбущук	\$1.10
“ ” Доброрід і інші оповідання	10
Промова Ф. Адлера на суді. З передмовою В. Левинського	15
В. Левинський: Причини Світової Війни	10
“ ” Чи має віджити Історична Польща	10
Заборона українського слова в Росії	25
В. Винниченко: Біля машини	10
Фрідріх Енгельс: Розвиток соціалізму від утопії до науки	15
Історія Червоного Прапора	10
Asaph: Релігія Розуму	10
Іван Мост: Релігійна Пощест	10
Іван Гилька: Війна і гавданя українського робітництва	5
Робітничий Календар з року 1913	25
Гумористичний Календар з року 1913	25
„Доброї Новини“ 15 ілюстрованих чисел	\$1.50

ПІШІТЬ СЕЙЧАС ДО:

NOWYJ SWIT, BOX 1051, MONTREAL, CANADA.

Кольпортерам, товариствам і книгарням великий опус.

**Кождий робітник повинен читати крім
інших газет свою щоденну робітничу газету**

„РОБІТНИК”

Котра виходить в Клівленді, Огайо, Зл. Держави Америки
під редакцією
• Е. Крука.

ПЕРЕДПЛАТА:

В Зл. Дер. і Канаді:	В місті Клівленді:
На рік..... \$4.00	На рік..... \$6.00
На пів року 2.25	На пів року 3.75
На чверть року . 1.50	На чверть року .. 2.30

ГРОШИ ПОСИЛАЙТЕ МОНГОРДЕРОМ НА АДРЕС:

„ROBITNYK”

2335 W. 11-th St., Cleveland, Ohio. U. S. A.

ДРУКАРНЯ „НОВИЙ СВІТ”

ВИКОНУЄ:

всякі друкарські роботи, як: оголошення, тікети, коверти, книжки і т. д.
гарно і точно по уміркованій цілі.
На провінції виконує сейчас. ::

Заходить 173 Clarke St. Монреал

Письма прійтъ на адресу:

NOWYJ SWIT, Box 1051, Montreal, Canada

N.L.C. - B.N.C.
=====
3 3286 03379089 6

ЧИТАЙТЕ І ШІРІТЬ „РОБОЧИЙ НАРОД”

часопись, що виходить лише для думоючих людей і ніколи не вагається ся сказати правди в очі.

„Робочий Народ” є робітничою часописиною і видається робітниками за робітничі гроші, для робітників.

„Робочий Народ” каже правду про всіх дурисьвітів і обманців робочого люду.

„Робочий Народ” каже правду про політичних агентів всіх капіталістичних партій.

„Робочий Народ” відкриває всі заходи капіталістичної класи для туманення і поневолювання робітників.

„Робочий Народ” не бойтесь ся сказати правди про яких би то не було урядників, панів, міністрів чи монархів.

„Робочий Народ” каже правду про суди, про поліцію і військо. — „Робочий Народ” каже правду про попів, які служать не богові а мамоні.

„Робочий Народ” каже правду про часописи, що за юдині гроші торгують народною темнотою.

„Робочий Народ” описує відносини у майнах і фабриках і виказує, чому ті, що працюють, такі бідні і слабі, а ті, що нічого не роблять такі ситі, здорові та богаті.

„Робочий Народ” каже все правду, і то в тій цілі, аби робітники порозуміли свою кривду та накили ся, як мають від неї виратувати ся.

• От через те Ви мусите читати і передплачувати „Робочий Народ”.

Виходить два рази на тиждень
і коштує на рік в Канаді і за границею \$2.50.

Напішіть за ним зараз на адрес:

ROBOTCHYJ NAROD
BOX 3658 (ST. B.), WINNIPEG, MAN., CANADA

